

PRENUMERATA:

we Lwowie:

Kwartalnie z odnośzeniem
50 halerzy.

Na prowincyi:

kwartalnie 80 halerzy.

wychodzi w niedzielę o 7. rano.

Numer pojedynczy 4 hal. na prowincyi 6 hal.

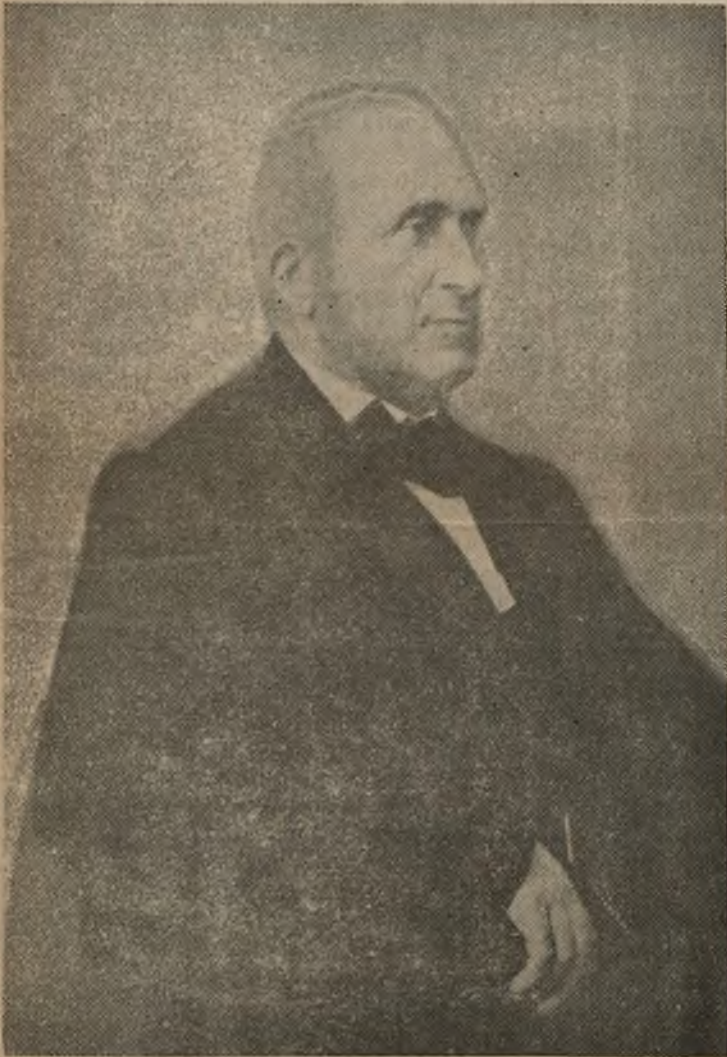
Czasopismo illustrowane, poświęcone polityce, sprawom ogólnospołecznym, literaturze i sztuce.

Redakcyja i administracyja Lwów, ul. Halicka 10.

Do nabycia w biurach dzienników i trafikach

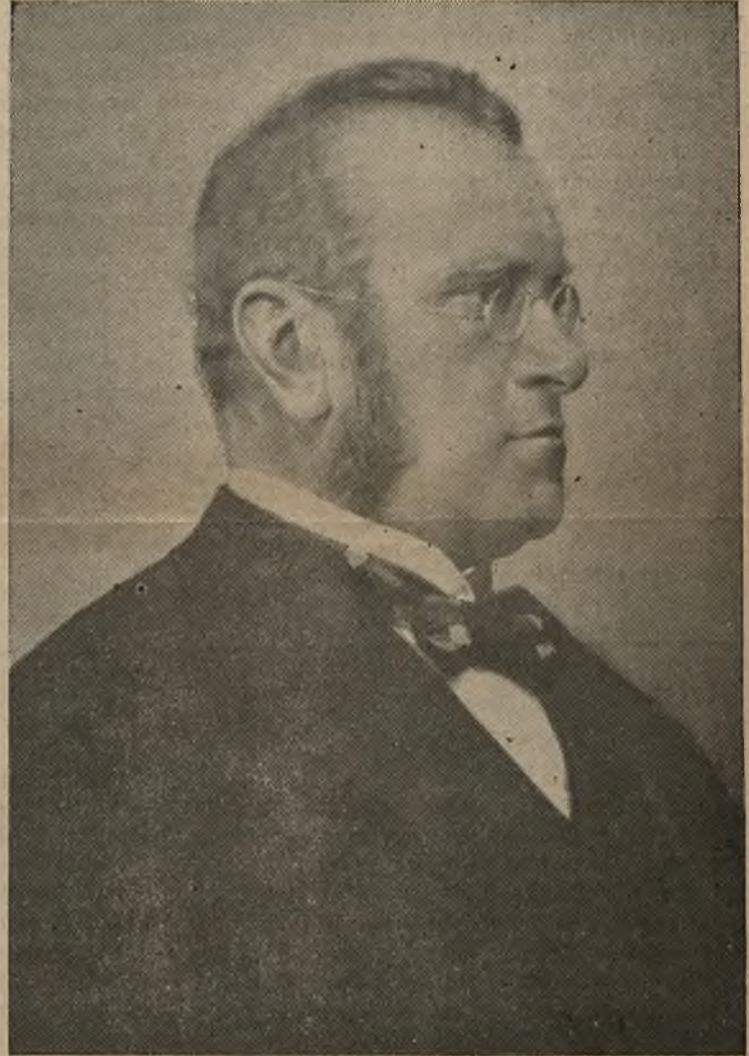
Czas rozbiat wziąć z hakatą.

Popierajmy przemysł krajowy.

1866

Agenor hr. Gołuchowski, Założyciel Banku hipot

1906

Adam hr. Gołuchowski, Prezydent R. N. Banku hipot.

Adres dla telegramów:
ŚRENIAWA—LWÓW.**Fabryka maszyn i odlewnia**

Telefon Nr. 559.

Księcia A. Lubomirskiego Lwów, Podzamcze,
ulica św. Marcina liczba 11.

Konto poczt, Kasy Oszczęd, 877201.

wykonywa wszelkie roboty, wchodzące w zakres przemysłu maszynowego:

1. Urządzenia, rekonstrukcyje i reparacyje gorzelń, browarów, młynów, tartaków, cegielni i innych zakładów przemysłowych. —
2. Transmisye według najnowszych typów, —
3. Kotły parowe, konstrukcyje żelazne, rezerwoary i t. p. roboty kotlarskie. —
4. Odlewy żelazne z własnych i nadesłanych modeli.

Z chwili.

Lwów, 7. kwietnia.

Austria.

Sytuacja parlamentarna w Austrii od czasu odroczenia sesji nie wyjaśniła się. Coraz wyższe trudności piętrzą się przeciw projektowanej reformie wyborczej, są one też o wiele większe, jakby to się zdawać mogło na pozór. Br. Gautschowi nie rokuje długiego dzierżenia steru rządów w Austrii, wtajemniczeni wyrażają wprost przekonanie, że utracić musi zaufanie korony, którem dotąd jeszcze się cieszy. Aczkolwiek br. Gautsch ma próbować kompromisów po powrocie z Karlsbadu, wątpić należy, czy uda mu się osiągnąć porozumienie, naraził sobie wiele poważnych stronnictw parlamentarnych. Wymówka, dla której odroczył przed czasem Radę państwa i posiedzenia komisji dla reformy wyborczej, okazała się w następstwach zgubną, bo doprowadzi do rozwiązania Sejmu księstwa Krainy udowodniła zarazem, że br. Gautsch chwycił się tego środka, jak tonący brzytwy.

Węgry.

W Węgrzech zimno zawiści i niepojednania ustąpiło miejsca ożywającemu ciepłu wiosnianemu. Wesoła nadzieja wstąpiła w umysły, a miejsce rozgoryczenia i tłumionej zawiści i

złości zajęła ufność, rzecz można, niająca pewność zmiany na lepsze. Oczekują tam już w najbliższych godzinach ukończenia rokowań pokojowych między koroną a narodem. Brzemienne w ciężkie przewidzieć się z góry nie dające następstwa termin 11 kwietnia wpływ swój wywarł. Korona dotarła do granicy konstytucyjnej, cofnęła się w ostatniej chwili, uważając za wskazane, by jej nie przekroczyć, węgierskie zaś stronnictwa nie chciały na się ściągnąć podejrzania, że zmusiły koronę do ostatecznego kroku.

Z za kordonu.

Z Królestwa Polskiego nadchodzą coraz bardziej pożałowania godne wieści o nowych wybrykach i gwałtach publicznych, dokonywanych przez sektę Mariawitów. — Nieustannie odbywają się rewizje, dokonywane po ulicach na spokojnych przechodniach, a tymczasem bandytyzm znaczy się codziennie nowymi zbrodniami. Więści o nowych przygotowujących się niepokojach i strejkach jeneralnych uciły. Zgromadzenia wyborcze odbywały się spokojnie i nie zdarzył się żaden nowy napad zwolenników stronnictwa socjalno - demokratycznego.

Przegląd powszechny.**„Dzieje Polski“ p. Stapińskiego.**

Tyś Jasny już do tego wreszcie doprowadził, żeś się z Józefem drugim do historyi wsadził,

To wy Ojczyzny naszej, Polski dobrodzieje;
Ej Jasny! Wiatr ci strasznie coś pod nosem
[wieje,
I nie wlem, czy podziwiać skromność twą,
[prostotę?
Czyli, mówiąc otwarcie, śmieszność i głupotę?

Bank parcelacyjny.

Dziś Bank parcelacyjny śpiewa „gorzkie żale“. Że teraz nie udziela kredytu mu wcale:
„Bank krajowy!“ Jednakże świat wie doskonale
Że „Bank parcelacyjny“ ma to wielkie „ale“
Polską ziemię wywłaszczał i „obcy“ ją brali
Niech się zatem p. Deskur sam na siebie zaci
Że mu w Sejmie krajowym podstawili stołka,
I gdy nie dziś . . . to jutro wywróci koziołka.

Ferye przedświąteczne.

Stanęli i nie wiedzą, co to teraz będzie?
Czy na konka swego pan „Gautsch“ znów
[nie wsiądzie.
Czy z „reformą wyborczą“ pchać się będzie
[dalej?
Czy też cofnie się pięknie i . . . honor ocali.

Rozprawa „sanocka“.

Z Sanoka przyjechali tutaj do rozprawy.
Obwinieni zasiedli pełniutko trzy ławy,
Niestety! wyznać muszę tutaj bez ogródki,
Do takich czynów dawać nie trzeba pobódki,
Kto wbrew opinii kraju tańczyć się odważył,
Ten niech wypije piwo, bo ten go nawarzył.

Książd Pastor.

Książd Pastor czasem „w prawo“, czasem
[„w lewo“ chodzi.

Ofiara.

(Z rosyjskiego.)

II.

„Śmierć nas nie rozłączy“ odparło dziewczę, gdy ciebie zabierze jako pierwszą ofiarę, Lea za tobą podaży rozkosznie i ochotnie! Umrzeć z tobą razem, będzie mnie niejszem szczęściem dla niej, jak być z tobą i przy tobie.

Słyszając te słowa stary Eleazar, pokijał głową tylko i jakby złowieszczym przeczuciem wiedziony, znowu ciężko westchnął i łąz przesiąknięte oko skierował ku górze. I nie zawiodło go jego przeczucie ojcowskie. Stary żyd znał stosunki, był też pewny, że sprawa nieszczęśliwy weźmie obrót. I westchnąwszy powtórnie, drżącym od bólu rzekł głosem: „Tak — a przecież lotem błyskawicy zwykły na nas żydów spadać cierpienia, a złotwim

krokiem jedynie zwykły przywlekać się do nas rozkosze.“

Pewnego poranku stary Michajłow kazał przywołać do siebie swego syna. Aleksy był pewny, że staremu zapewne chodzi o wyjaśnienia w kwestiach handlowych, gdyż nic innego nie zwykło powodować jego zetknięcie się z ojcem. Wytworzył się był bowiem między nimi dziwny stosunek: pryncypała do pomocnika. Rozmowa, jaką zwykli byli prowadzić ze sobą, obracała się około kwestyi zysku i strat, zakupna i sprzedaży, a gdy temat był wyczerpany, nic nie mieli już zazwyczaj sobie do powiedzenia i rozstawał się tak chłodno, jak zwykli się byli witać. Być może, że uczucie oziębło u nich z powodu że od lat brakowało tu pośrednictwa matki, albo i może dlatego, że w sercu starego Michajłowa

ciepło uczucia zamarło. Życie starego M. i całą jego myśl wypełniała naga rzeczywistość, szara proza: fabryka, ceny bawełny, owo „Winien“ i owe „Ma“ jego księgi handlowej, następnie jego wpływ polityczny i sprawy jego stronnictwa.

Aleksy pokłoniwszy się, przywitał ojca, przyjętem pozdrowieniem: „Dzień dobry!“ Ojciec, postać okazała, pełna powagi z długą siwą brodą i przenikliwymi oczami, oczekiwał przybycia syna w postawie stojącej w środku salonu. Spoglądał na Aleksego, mężczyznę również rosłego o inteligentnym wyrazie twarzy, jużto z dumą, jużto z niechęcią.

Ojciec i syn usiedli. „Doniesiono mi,“ rzekł ojciec bez jakiegokolwiek wstępu „że spowity cię czułe więzy miłości jakiejś żydóweczki. Mniejsza o to, i nie byłbym mówił nawet o tem

Magazyn towarów bławatnych i płócien
STACHIEWICZA i ABRYROWSKIEGO

WE LWOWIE, RYNEK L. 32.

zaopatrzony został w bogaty wybór najmodniejszych materii na sezon zimowy.

Do Rady państwa zwykle tylną furtką wchodził. Świecił tam jak meteor, gaśnie i znów świecił. Na dwóch stołkach zasiada [w zapasie jest [trzeci],

Sądzę jednak, że księdza zbyt srogo nie zarwę. Gdy powiem: „pokaż Ojciec raz już swoją [barwę.

Konstytucyjna-autokracja.

Rosya smutny przedstawia obraz, obraz o tyle smutniejszy, że nie można na nim rozpoznać śladu jakiegokolwiek cywilizacji, śladu jakiegokolwiek roboty oświatowej. Nie bez wewnętrznego słusznego oburzenia, nie bez głębokiego wstrząśnienia bolesnego, przyjaciół ludzkości mu się przypatruje. Cokolwiek w Rosyi nosi nazwę cywilizacji lub oświaty, nie jest niczem innym, jak zewnętrznym pokostem. Jeśli rewolucja rosyjska obfitowała w niestychane sceny najokropniejszych krwawych okrucieństw, to przewyższają je o wiele te okrucieństwa, które nas obecnie codziennie dochodzą, a które powoduje kontrrewolucja. Egzekucje dokonywane na dzieciach, chłopcach i dziewczętach przez rozstrzelanie — masowe arestowania tysięcy i tysiące niewinnych ludzi, wyszukane a niesłychane tortury przeprowadzane w więzieniach, katowanie bezbronnych ofiar, które przypominają czasy barbarzyństwa i śre-

z tobą. Postępujesz tak, jak wielu mężczyzn w twoim wieku i zajmujących takie społeczne stanowisko, jak i ty mój synu. Opowiedziano mi jednak że nie jesteś dość przeczernym, że wcale nie tisz się z swą miłością. A przecież pod żadnym a żadnym pozorem nie powinno się to być przedostać z najbliższego otoczenia na zewnątrz, jeśli później chcesz wejść w poważny i odpowiadający naszemu stanowisku związek małżeński z jakąś panią z dobrego domu. Wymieniono mi nawet imię twojej bogdanki i jej ojca. Twojej uwielbianej jest na mię Lea, ojciec jej zwie się Eleazar i jest prostym handełsem....“

„Jest jubilerem i nawskróś uczciwym człowiekiem!“ zawołał Aleksy z oburzeniem, zrywając się ze stołka.

dnich wieków. I to wszystko dzieje się w tem państwie, którego ster rządów ma w swem ręku „car pokoju“. I to wszystko rozgrywa się na tych nieszczęsnych ziemiach, które car w chwili swej trwogi śmiertelnej obdarował rzekomą konstytucją — rzekomą dlatego bo z chwilą, gdy nieco tylko się uciszyła burza, car zmienił ją nie do poznania oświadczając, że nie śmie ona uszczuplać jego władzy, jako samodzięrcy i autokraty.

Konstytucyjna autokracja jest owym potworem, który matka-Rosya pośród strasznych bólów i jęków, serce rozdzierających, na świat wydała, jest tym potworem, który jako embryo, już w sobie nosił zarodek śmierci.

Mimo to sądzą niektórzy, że zapamiętuje spokój w Rosyi. Jak dzienniki donoszą, wybory do Dumy miały wypaść korzystnie, spodziewają się też, że Duma zbierze się w terminie oznaczonym. Jeśli to rzeczywiście nastąpi, wszystko dalsze zależeć będzie od tego, czy silne lecz zarazem zycżliwe ręce ujmą ster rządów.

Taktyce Durnowa i jego krwawej metodzie pocyfikacyjnej musi być kres położony. Ludy imperium rosyjskie zamieszkujące nabyć muszą przeświadczenie, że w państwie „białego cara“ czynniki miarodajne naprawdę myślą o wprowadzeniu w życie uczciwej i czystych rąk administracji.

Nie należy zapoznawać trudności, na które napotka się przy tej reformie w Rosyi. A nie są one małe, a nawet taki Witte, który obecnie zdawałby się być jedynym człowiekiem, tylko, dobywszy wszystkich swych sił i nie bez zaparcia się samego siebie będzie nim mógł sprostać. Słaby opór, jaki przeciwstawiał robocie Durnowa uzasadnić by mogły dwie przyczyny: po pierwsze, bo rewolucyoniści w ogóle, a grupa ayarchistyczna w szczególności nie zaprzestała swych morderczych napadów na urzędników, po wtóre, bo gdyby Witte był zajął w pałacu peterhofska wprost przeciwne stanowisko, jak je Durnowo zajmuje, byłby się okazał niemożliwym, właśnie z tej przyczyny, że ani na chwilę nie chciały przycichnąć mordecze napady. Być może, że rachuba nie zawiedzie Wittego i że przyjdzie czas, w którym głos jego jedynie będzie decydował na dworze cara. Wielkich nadziei jednak nie można pokładać. Być może, że gdy matce Rosyi zdawać się będzie, iż ostatni jej syn, rewolucjonista

leży od kul Temidy moskiewskiej, ojciec car się rozmyśli i przywróci status quo ante t.j. zabierze i te małe zdobycze swym ludom, dla których popłynęły krwi strumienie.

MAŁY FEJLETON.

Wielkotygodniowe wierzenie ludu.

Obrzędy i zwyczaje ludu, są bezwzględnie poetyczną okrasą życia. Niektóre zwyczaje, dotąd jeszcze wśród ludu praktykowane — jak wiadomo — z pogaństwa biorą swój początek; jedne z nich zostały wytępione, inne pozniwały z biegiem czasu w wielu okolicach, trzymają się jednak tu i ówdzie siłą tradycji, chociaż lud w ich skuteczność nie wierzy. Razem z malowniczym strojem swojskim giną w pewnych okolicach zwyczaje, pełne nietylko poetycznego uroku, ale będące symbolami odwiecznych praw natury, znanych i szanowanych już w czasach bardzo dawnych.

Przytoczymy garść zwyczajów i wierzeń ludowych w Wielki Czwartek i Piątek.

Po powrocie z kościoła w Wielki Czwartek w niektórych okolicach myją się włośnianie, co ma zabezpieczać od chorób i wrzodów. Tą samą wodą oblewają także konie i krowy dla zmycia z nich chorób. Ci, którzy nie poszli do kościoła i zostali w domu, szczególnie pastuchy i wyrostki, gdy usłyszą dzwonienie na „glorię“, potrzęsają w sadach drzewami, aby w tym roku obrodziły obficie. Wieczorem gdzieśgdzie zachowuje się zwyczaj spożywania „wieczery Pańskiej“, która składa się z tych samych postnych potraw, co wigilijna przed Bożem Narodzeniem. Po tej wieczery suszą włośnianie aż do Wielkiej Niedzieli. Utrzymuje się wiara, że ktoby, spożywszy wieczerę w Wielki Czwartek, wstrzymał się od jedzenia przez dwa następne dni, a potem co roku przez Wielki Piątek i Sobotę zachowywał ścisły post, ten na trzy dni przed swoją śmiercią będzie o niej wiedział.

W Wielki Piątek, podobnie jak w dzień poprzedni, w pewnych okolicach już przed świtem lud się myje i kąpie dla zdrowia, oraz na pamiątkę, że tego dnia Pan Jezus, udając się na Górę Oliwną, przechodził przez Cedron. Kto tego dnia wstanie najwcześniej,

Żądajcie wszędzie **Pudru Bergera** dla niemowląt i dzieci. Cena za pudełko sitkowe 50 hal.
Główny skład: Apteka pod „Złotym Jeleniem“ Lwów, Rynek, Brama Androlego.

różgą bije leżących jeszcze w łózkach, mówiąc: „Pamiętaj, że masz Boże rany“. Przed wschodem gdzienlegdzie okadzają także bydło święconymi ziołami, aby w ciągu roku nie chorowało. Przez cały tydzień gospodynie zbierają śmietankę, z której w Wielki Piątek robią masło do święcenia. Masła tego nie solą, lecz przechowują je jako lekarstwo dla domowników i bydła, szczególnie skuteczne na rany. Po poświęceniu dodają do niego słoniny i ziółka święconego, przetapiają to wszystko i zlewają do garnka. Używają tej maści, gdy krowy chorują na wymionę, lub gdy je „urzeknie zło oko“.

Wczas rano niektóre gospodynie starannie zamiatają cały dom, izbę, sieni i komorę i wynoszą śmieci daleko, aby z niemi wszelkie robactwo chatę opuściło. Gospodarze zaś przed śniadaniem, z gałązek wierzbowych, okrytych baziami, robią krzyżyki, zanoszą na pole i zatknąwszy po krzyżu na każdym kawałku swego pola, obsianego zbożem, odmawiają pięć paciery do pięciu ran Chrystusowych. Jeżeli taki krzyżyk się przyjmie i wypuści listki, to znaczy, że temu, co go zatknął, sądzone długie życie, albo też ma to być dowodem, że człowiek ten posiada łaskę Bożą. Inne krzyżyki gospodarze lub parobcy zatykają nad drzwiami do sieni, do stajni a poodrywane z nich baze rzucają do jarego zboża, przeznaczonego do zasiewu.

Jeżeli Wielki Piątek i Wielka Niedziela są pogodne, to lud wróży z tego mokry rok, a jeśli w te dni deszcz pada, rok ma być suchy. W pewnych okolicach do stanu pogody w Wielki Piątek przywiązane są następujące przysłowia: „Jeśli w Wielki Piątek mróz — będzie siana wóz; jeśli rosa — będzie siana do nosa“. — Jeśli w Wielki Piątek śnieg, deszcz, albo rosa, wtenczas naszej chłopie dużo prosa“.

Ze świata.

Jak w Rosji umierają? Przed kilkoma dniami powieszono w Mińsku politycznego przestępcę Iwana Pulichowa. Na kilka godzin przed egzekucją doniósł on swoim towarzyszom więziennym, siedzącym w innych celach stukaniem, co następuje: „Durno nowo powiedział: W płonącem domu nie zwykło się liczyć szyb stłuczonych. — Ja testem taką stłuczoną szybą w wielopiatrowym gmachu, a który niebawem w gruzy się rozsypie. Niechaj się dzieje co chce! Szczęśliwym się czuję, że pokąd żyłem, przez okno to bodaj mała iskra mogła się prz dostać do wnętrza domu. Dom się pali. Niechaj i dzisiaj jeszcze przetną to życie. Sądzę jednak, że przez stłuczoną szybę wicher dostanie się do wnętrza domu. Rozdmucha on płomień, który jasnym snopem ognia objawwszy budowlę, spowoduje jej zawalenie się. Przysięgam wam, że czuję się bardzo, sozėsliwym m. Nie okłamuję was. Jakaś ciepła fala splukwała w tej chwili wszelką nieczystość, wszystko kłamstwo. Wielką pociechą jest dla mnie w tej chwili myśl o was, moi kochani, moi drodzy! Bywajcie zdrowi!“

Najcięższa osobistość europejska. „Elbing. Zeitung“ opłakuje zgon swego rodaka, najcięższej osobistości europejskiej. Opłakiwany nazywał się Hans Fromm, był właścicielem oberży w Prusiech wschodnich i zmarł po długich a ciężkich cierpieniach Fromm ważył nie mniej, nie więcej, jak 525 funtów, był wysoki na 1 m 71 cm, o objętości w piersi na 1 m 80 cm, w pasku miało biedaczysko tylko 1 m 97 cm.

Z kraju.

Stryj 4. kwietnia 1906.

(*Tow. Związek kobiet. — Czy nie za wiele Towarzystw? — Kasa oszczędności. — Teatr amatorski. — Z kahału.*)

Mamy nowe Towarzystwo w Stryju: „Związek kobiet“; w poniedziałek odbył się wieczór inauguracyjny przy współudziale p. Adwentowskiego i p. Moraczewskiej. Cel towarzystwa: organizacja kobiet bez różnicy stanu i wyznania Pokrój socjalno-demokratyczny. Czy będzie Towarzystwo miało powodzenie, — wątpię. W Stryju każdy człowiek należy do kilku, ba nawet kilkanastu Towarzystw. Mimo ogólnego ducha assocyacji — jest tych Towarzystw na miasto nasze stanowczo za wiele. Towarzystwa też nasze, raczej rzec można vegetują aniżeli byt szczęśliwy wiodą.

Dnia 2. dokonała rada miejska wyboru nowego Wydziału tutejszej Kasy oszczędności.

Na lat 3 do wydziału weszli panowie. Apfelgrün, Borak, dr. Falk, Długosz, Dr. Bylina, prof. Halagarda, dr. Kaleta, inspektor kolei Komorra, burmistrz Stojałowski, rejent Matkowski, lekarz Rosenberk, dr. Fruchtman Henryk, kontrolor Storch, ks. dziekan Cisko, radca Warywoda, Frisch, Daum Konrad, prof. Niebieszczański.

Tutejszy kahał izraelicki uchwalili rozpisac konkurs na rabina postępowego, oraz sprawić dla użytku gminy karawan jak w innych większych miastach. W gminie nastąpił obecnie ład i porządek, kancelarya jest wzorowo prowadzona. Prezesem kahału jest dr. Fruchtman Filip.

Z muzyki.

Koncert „Echa“.

Sympatyczne Towarzystwo śpiewackie „Echa“ wystąpiło pod artystycznym kierownictwem ogólnie poważanego i lubianego dyr. Jana Galla, w dniu 2 bm. z koncertem w sali „Domu Narodnego“. Dotychczas Towarzystwo to, przeważnie wykonywało pieśni kompozytorów polskich, jakoteż pieśń ludową w czterogłosowym układzie na chór męski. W koncercie ostatnim rozszerzyło ono zakres dotychczasowej swej działalności, podjęciem wykonania dzieł szerszych rozmiarów i to z towarzyszeniem orkiestry. Usłyszeliśmy zatem śliczną muzykę Mendelssohna do Sofoklesowej Antygony (solo barytonowe odśpiewał pięknym głosem obdarzony, członek „Echa“ p. Lustig), jakoteż sławny „Chór pielgrzymów“ z opery Wagnera „Tannhäuser“. Oprócz tego odśpiewali „Echiści“ w licznych i pełnych doborowych głosów komplecie kilka utworów: Moniuszki, Galla, Wydzgi i Cyrbesa.

Publiczność wypełniła salę Domu Narodnego po brzegi i wynagradzała dzielnych wykonawców, jakoteż ulubionego naszego pieśniarza, który tak gorliwie pracuje nad rozwojem „Echa“ kwiatami i rzęsiстыми, niemilkącymi oklaskami.

Do urozmaicenia wieczoru niemało przyczyniły się wyborne i pełne humoru monologi, wygłoszone przez ulubienca lwowskiej publiczności p. Lelewicza, art. teatru miejskiego.

Maryla Schlesingerówna.

wykonuje (w możliwie najkrótszym terminie) w swojej pracowni we Lwowie ul. Na błonie 1, 12 (lub na żądanie na prowincyi) statuy, figury w kamieniu, plaskorzeźby, nakładanie wolnortoczne sufitów, najnowszy system „stampf“, portrety kredkowe i t. d.

TEOBALD ORKASIEWICZ

rzeźbiarz artysta, uczeń Markoniego

Kupujcie!!!

„Kilińskiego“ czernidło i krem do bucików.
„Kościuszki“ pomadkę do czyszczenia metali.

Z ekonomii.

C. k. uprzyw. galicyjski Akcyjny Bank hipoteczny.

W lutym b. r. minęło 40 lat od czasu, gdy śp. Agenora hr. Gołuchowski, stanowiący na czele grona osób, pochodzących tak ze sfer ziemian jak i mieszczańskich, przystąpił do zrealizowania wzniosłej myśli: założenia instytucji, któraby udzielała kredytu tak hipotecznego, jakoteż osobistego, przystępnego dla wszystkich bez różnicy warstw ludności w kraju. A potrzeba takiej instytucji była piekąca, bądź z powodu ubożenia miast, bądź, by wydrzeć całe szeregi ludzi ze szpon zuchwałej lichwy. Szło niemniej o to, by przez założenie przy tej instytucji kasy zaliczkowej przyjść w pomoc i rękodzielnikom i przemysłowcom.

Upłynął bowiem już był rok, kiedy myśl podobną powziął był ś. p. dr. Franciszek Smolka, sprawa jednak cała po za sfery projektu nie była wyszła.

Znana sprężystość i gorliwość ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego dokonała wprawdzie tego, że w lutym r. 1866 została uzyskaną od cesarza koncesya do rozpoczęcia przedwstępnych czynności, ale różne wpływy uboczne a następnie wojna austriacko-pruska paraliżowały zabiegi o uzyskanie koncesyi. Uzyskano ją dopiero w styczniu 1867 r. a po zmianach, przedsięwziętych w myśl życzeń ministerstwa, statut ostatecznie w marcu tegoż roku uzyskał zatwierdzenie.

Subskrypcya rozpisana na 15000 sztuk akcji po 400 k., wydała ten rezultat, że subskrybowany kapitał akcyjny reprezentował na 12580 akcji wpłaconych po 40 procent czyli 80 zł. a w. łączną kwotę 1.005.600 zł. a. w. Tak przedstawiał się pierwszy stan majątkowy nowej instytucji finansowej, której nazwą jest „c. k. uprzyw. galicyjski Akcyjny Bank hipoteczny“ z dniem 24 maja 1867 r. t. j. w dniu zamknięcia subskrypcyi.

Dokonano wyboru I Rady nadzorczej, a w skład jej weszli: Dr. Jan Czajkowski, Włodzimierz hr. Dzieduszycki, Stanisław hr. Gołuchowski (brat hr. Agenora, założyciela) Dr. Józef Kolischer, Dr. Marcełi Madeyski, Alfred hr. Potocki, Ludwik Skrzyński i Jan hr. Załuski.

Z wymienionych powyżej członków I. R. N. ani jeden nie żyje. wszyscy przenieśli się w do wieczności.

Pierwszym dyrektorem oddziału hipotecznego został mianowany Dr. Józef Kolischer, l. dyrektorem oddziału handlowego został p. Władysław Rieger a jego zastępcą p. Maurycy Lazarus, który niebawem został mianowany trzecim dyrektorem, pełniąc swe czynności z górą lat 35 na chlubę in-

stytucji na pożytek świata przemysłowego, handlowego oraz właścicieli większych ciał tabularnych.

Dn. 3 maja 1867 r. pierwsza Rada Nadzorcza ukonstytuowała się, wybierając jednogłośnie swym prezydentem Alfreda hr. Potockiego a wicepr. Dr. Jana Czajkowskiego.

W spisie urzędników zamianowanych w tym dniu, zastajemy terażniejszego dyrektora p. Bolesława Bielańskiego, podówczas młodzieńca 18 letniego, ukończonego akademika handlowego.

W dniu 14. lipca b. r. Bank rozpoczął swe urzędowanie.

Nowa instytucja finansowa, na zdrowych podstawach oparta, nader szybko się rozwijała a pozyskawszy sobie prawidłowym prowadzeniem interesu powszechne zaufanie, zajęła zaraz wstępnym bojem wybitne i poważne miejsce.

Już w dniu 25 lipca Rada Nadzorcza uchwaliła udzielić pożyczek hipotecznych w łącznej sumie 60.200 zł.

Wr. 1868 czynności swe rozpoczęła filia w Krakowie, w rok później założono także inne filie, z których jednak tylko filie w Tarnopolu i Czerniowcach się utrzymały.

Wzrost agend i personalu wymagał zwiększonego lokalu. Na gruncie ongi Pięczykowskich i tak zwanego hotelu „pod Tygrysem“ stanął terażniejszy gmach Bankowy. Wr. 1872 z powodu 3 wpłaty na akcyje kapitał akcyjny wzrósł do wysokości 2.4000000 zł. To też w tym samym roku Bank mógł wziąć udział w syndykacie dla pożyczki loteryjnej m. Krakowa w wysokości 1 i pół miliona zł. w. a. a zatem w wysokości procentowej 25 na sto.

Dbała o los swych urzędników i ich rodzin Rada nadzorcza założyła w r. 1872 fundusz emerytalny, który w następnym roku został wprowadzony w życie.

Katastrofa finansowa pamiętnego roku 1873 nie ominęła także młodego Banku. Spowodowała spadek kursów, a co za tem poszło stratę 363.042 zł. 86 centów. Tu okazał się racjonalny sposób prowadzenia interesów. Podczas gdy bowiem inne znamienite zakłady padły ofiarą kataklizmu, Bank hipoteczny z łatwością przetrwał burzę — rachunki w tym roku zamknięto zwyżką czystego zysku w sumie 260.008 zł. 36 ct.

Jakiem zaufaniem akcyonariusze darzyli kierownictwo Banku, świadczy chyba fakt, że uiszcili ostatnią wpłatę na akcyje, kapitał akcyjny tamsamem został uzupełniony do ustanowionej w statucie cyfry 3000000 zł.

R. 1880 jest rokiem pamiętnym w rocznikach Banku, zaczęto bowiem wydawać pożyczki na dobra ziemskie. W dwanaście lat później Bank z dumą obchodził 25 lecie swego istnienia

i urzędowania swego niezmordowanego dyrektora p. Lazarusa. Z okazji jubileuszu powstały 3 fundacje: stypendyjna dla synów urzędników zakładu im. Maurycyego Lazarusa: a) dla urzędników zakładu nieszczęściem dotkniętych i b) dla w dwóch i sierot po urzędnikach zakładu. W 1899 z okazji jubileuszu 50 letnich rządów cesarza powstała czwarta fundacja jubileuszowa im. cesarza Franciszka Józefa I. dla sierot po urzędnikach i sługach zakładu.

Nie od rzeczy będzie Czytelnikom „Wolnego Słowa“ podać niektóre cyfry, które najwymowniej zillustrowały działalność Banku od jego założenia. Po roku istnienia t. j. w r. 1868. aktywa przedstawiają się następująco: stan kasy wynosi 158.068 k. 50 h, pożyczki hipoteczne doszły do kwoty 6,131.400 k., debitorowie figurują z pożyczką 4,330.803 k. 76 h, efekta i zaliczki na efekta wynosiły 225.534 k. 66 h, weksle 1,266.929 k. 14 h, realności — kasa zaliczkowa 298.379 k. 34 h.

Passywa przedstawiają się: a) kapitał akcyjny 2,011.200 k., listy hipoteczne 6,131.400 k., asygnacje kasowe 2,509.200 k., kredytorowie i różne 160.527 k. 26 h, fudusze zapasowe — k.

Przychód wynosił w prowizyi 120.926 k. 62 h, w rożnych procentach 372.702 k. 28 h. Rozchód daje następujący obraz: a) procenta 94.719 k. 2 h, b) koszta administracyi i podatki 118.724 k. 38 h, c) amortyzacye i odpis strat 25.583 k. Nadwyżka, jako czysty zysk, wykazuje sumę 254.602 k. 14 h, dywidenda wynosiła 18 k., a oprocentowanie kapitału akcyjnego przynosiło 7·5%.—Biorąc sumarycznie przychody do r. 1905 włącznie wynosiły one jako prowizye 17,305.104 k. 58 h, jako różne procenta 102,580.764 k. 96 h. Rozchody wykazują w procentach sumę zbiorową 41,632.998 k. 64 h, w kosztach administracyjnych i podatkach kwotę 30,094.750 k. 48 h, w amortyzacyi i odpisach strat 8,322.691 k. 82 h. — Nadwyżka, jako czysty zysk, wykazuje za te lata 40,261.432 k. 11 h; dywidenda wynosi od akcji 30 k, oprocentowanie kapitału akcyjnego daje 7·5 prc.

Dnia 10 b. m. odbędzie się 38 zwyczajne walne zgromadzenie akcyonariuszów Banku hipotecznego. Pierwszym punktem porządku dziennego jest sprawozdanie z obrotów Banku za r. 1905. — Sprawozdanie stwierdza, że w ciągu roku 1905 żadne nieprzewidziane wypadki nie zakłóciły normalnego i spokojnego rozwoju instytucji. W porównaniu z rokiem poprzednim, ruch interesów był większy, co się szczególnie uwydatniło w znacznie wyższej sumie wypłaconych pożyczek hipotecznych, a w dziale ban-

kowym we wzroście eskontu wekslowego. Wobec silnej konkurencji zakładów zakrajowych, objaw ten uważa się za wielce dla tej instytucji dodatni.

W roku 1905 przyzwolono pożyczek hipotecznych 903 na łączną sumę 38,949.400 k., zaliczono zaś 26,434.000 k. Natomiast spłacono tak w regularnym toku amortyzacji jak i ponad plan umorzenia, przeważnie wskutek konwersyj na 4 prc. pożyczki, sumę 19,113.250 kor. 85 hal. czyli o 3,092.892 k. 11 h mniej, aniżeli w roku poprzednim. Ogólny stan pożyczek hipotecznych podniósł się o 7,320.749 k. 15 h. — Zaległości w ratach pożyczkowych wynosiły w roku 1904 1,033.668 k. 89 h, zaś z końcem roku 1905 1,020.026 k. 28 h. Z tych zaległości do dnia 1. kwietnia 1906 wpłynęła już kwota 859.143 k. 24 h.

Zbyt listów hipotecznych był w roku 1905 bardzo pomyślny, mimo że skutkiem zwiększenia się sumy wypłaconych pożyczek ilość listów w obieg puszczonej była znacznie większą. — Z nabytych poprzednio w drodze egzekucji nieruchomości Bank posiadał z końcem roku 1905—11 realności we Lwowie, a 14 na prowincyi. Majątku ziemskiego nie posiada żadnego. Z nabytych na prowincyi realności odsprzedano już 3 w pierwszych miesiącach bieżącego roku. Wyższa cyfra wartości nabytych realności 3,043.280 k. 5 h widoczna z bilansu, w porównaniu ze sumą zeszłoroczną 2,769.862 k. 57 h, tłumaczy się tem, że w ciągu roku 1905 spłacono ciężące na niektórych realnościach własne pożyczki hipoteczne, przez co fundusz inwestowany w realnościach, podniósł się o te spłacone kwoty. Zysk kantorów wymiany tak w Zakładzie centralnym, jakoteż we filiach i ekspozyturach, podniósł się o kwotę 14.995 k. 57 h.

Znaczniejszy obrót wekslowy, tudzież ogólne podwyższenie stopy procentowej, które nastąpiło w ostatnim kwartale roku 1905 na targu pieniężnym, spowodowało znaczne podwyższenie dochodu z eskontu weksli, w przeciwstawieniu do roku 1904 o kwotę 278.568 k. 98 h. — Stan portfela, łącznie z weksłami reeskontowanymi, przedstawia cyfrę 33,588,784 k. 17 h. — Zysk pobrany tytułem prowizyi w interesie bankowym, wynosił 341.827 k. 97 h, w porównaniu z rokiem 1904 o 11.463 k. 55 h więcej. — Wkładki na asygnaty kasowe, w porównaniu do roku 1904, wzrosły o 41.600 k. — W Zakładzie centralnym i wszystkich filiach, pożyczki udzielone przez kasy zaliczkowe wynosiły 1,923.584 k. 8 h, czyli o 21.478 k. 45 h więcej, niż w roku 1904.

Filie i ekspozytury dały w roku 1905, oprócz oprocentowania kapitału dota-

cyjnego, łącznie czystego dochodu 103.834 k. 89 h, to jest w porównaniu do roku 1904 o 27.431 k. 73 h mniej. Niedogodne pomieszczenie filii krakowskiej spowodowało, iż zakupiono tamże pod korzystnymi warunkami dom pod l. 15 w Rynku

Z Towarzystwa kolei Lwów-Kleparów-Jaworów, którego rachunki za rok przeszły dotąd jeszcze nie są zamknięte, uzyskano już na rachunek roku 1905 41.868 k., a wpłynęło jeszcze około 11.814 k. — razem więc około 53.682 k. czyli w porównaniu z rokiem poprzednim o 20.476 k. więcej, — Czysty zysk Związkowych fabryk oleju za czas od 1. lipca 1904 do 30. czerwca 1905 przedstawia się, po oprocentowaniu kapitału obrotowego, w kwocie 44.074 k. 45 h. — Galicyjskie Towarzystwo elektryczne wypłaca akcyonaryuszom swoim, jak w roku poprzednim, dywidendę w wysokości 4 prc. — Fabryka dachówek i Bank rolniczy, za rok 1905 nie wypłacają dywidendy.

Koszta administracji obniżyły się w porównaniu do roku 1904 o 12.465 k. 37 h, natomiast wzrosła rubryka płac, w której mieści się także dodatek drożyzniany wypłacony w tym roku urzędnikom w kwocie 27.284 k. — Jeśli się rozdzieli ogólną sumę wypłaconych w roku 1905 podatków, wypadnie na każdą akcyę zwyż 13 k. 96 h.

W roku bieżącym użyto wstawioną w bilansie 1904 rezerwę specjalną 100.000 k. w całości na pokrycie strat w rachunkach bieżących — Rozwikłanie dawniejszych interesów filii krakowskiej i czerniowieckiej postępuje stopniowo. Na straty, jakie przeważnie z powyższych interesów w tym roku się okazały, wstawiono do bilansu kwotę 774.578 k. 57 h. Jest uzasadniona nadzieja, że z dawniejszych interesów filii czerniowieckiej, dalsze już straty się nie okażą.

Zwyczajny fundusz zapasowy wynosił z końcem roku 5,040.000 kor. zaś nadzwyczajny wzrósł do kwoty 2,060.000 k. czyli łącznie oba te fundusze wynosiły 7,100.000 k. Jeśli zostanie przyjętym wniosek Rady nadzorczej na dalsze zasilenie nadzwyczajnego funduszu zapasowego kwotą 50.000 k. ze zysków roku 1905, w takim razie suma łączna obydwóch zapasowych funduszy dosięgnie kwoty 7,150.000 k., którą rozdzieliwszy na 42.000 akcyi, wypada zwyż 170 k. 23 h na każdą sztukę.

Czysty zysk roku 1905 wynosi — według zamknięcia rachunku 1,476.461 k. 15, z których potrącić należy wypłacone już 1. stycznia b. r. 5 prc. od kapitału akcyjnego 840.000 k. i przeniesienie zysku z roku 1904 33.223 k. 46 h, razem tedy 873.223 k. 46 h. Z pozostających 603.237 k. 69 h, przypada

w myśl §. 77 b. statutów, tytułem tantiemy dla Rady nadzorczej 60.323 k. 77 h, dla dyrekcji i urzędników 60.323 k. 77 h razem 120.647 k. 54 h. Po doliczeniu napowrót do zbywających 482.590 k. 15 h, przeniesionej reszty zysku z roku 1904 33.223 k. 46 h otrzymuje się 515.813 k. 61 h, co do których jest uczyniony wniosek na przydzielenie do nadzwyczajnego funduszu zapasowego w myśl §. 79 statutów 50.000 k.; pozostaje tedy 465.813 k. 61 h. — Na wypłatę superdywidendy od 42.000 sztuk akcyi po 10 k. proponuje się 420.000 k. oraz przeniesienie zbywających 45.813 k. 61 h na nowy rachunek.

Fundusz pensyjny dla urzędników i sług Banku, który z końcem roku 1904 wynosił 1,194.515 k. 69 h, wzrósł do kwoty imiennej 1,204.094 k. 48 h. Pensye emerytalne, wdowie i sierocińskie wypłacone w roku 1905 wynosiły łącznie 98.389 k. 5 h.

Nieobznajomiony z prowadzeniem agend w Banku hipotecznym Czytelnik najniezawodniej zastanowi się nad ustępem traktującym o wstawieniu do bilansu kwoty 774.578 K. 57 h. na straty, które okazały się z rozwikłania dawniejszych interesów filii krakowskiej i czerniowieckiej.

Jakkolwiek straty powinny stanowić czarną kartę w prowadzeniu interesów pieniężnych, straty te, które poniósł Bank hipoteczny, stanowią jego kartę najjaśniejszą.

Kierownictwo Banku hipotecznego pojawiwszy swe piękne zadanie spieszy i spieszyło z pomocą wydajną rozwijającym się lub powstającym zakładom przemysłowym, nie ociąża się, gdy chodzi o pożyczkę na jakąś nową arterję komunikacyjną. Przy pomocy finansowej Banku hipotecznego stworzono piękne rzeczy w naszym kraju.

Bank wybudował kolej Janów, -Jaworów i stację klimatyczną w Jaworowie; urządził stacje elektryczne w Przemyślu, Jasle i Stanisławowie, które zaledwie dają 4 od sta. Złączył wszystkie fabryki oleju rzepakowego w kraju i na Bukowinie, które dawniej prowadziły ze sobą wojnę. Od kilku lat interes ten prosperuje z rezultatem dobrym — akcyja w kierunku podniesienia olejarni poparła niemało i rolnictwo. Przy pomocy B. H. fabryka cementu Libana w Podgórzu znacznie się rozwinęła. Bank hipoteczny pospieszył swego czasu z pomocą pierwszej fabryce szpagatu w Podgórzu oraz chemicznej fabryce Frenkla i Schönberga w Dąbiu pod Krakowem. Oba przedsiębiorstwa z powodu niefachowego kierownictwa naraziły niestety na straty. Za to z dumą Bank może spoglądać na rozwijającą się fabrykę wyrobów żelaznych w Podgórzu i fabrykę braci Kowalskich również w

Podgórzu. Przy pomocy Banku powstał cały szereg cegieł w Krakowie i we Lwowie, rozkwit swój Bankowi ma do zawdzięczenia jedna z wielkich fabryk rosolisów w części zachodniej kraju i t. d. i t. d.

Niewątpliwie akcyonariusze w ostatnich latach uronili jakąś część z swych dywidend i może jeszcze coś wypadnie uronić. Mają oni jednak to miłe przeświadczenie, że kapitały nie zostały pożyczone ludziom które za nie prowadzili życie hulawcze. Ludzie ci bowiem tracąc zarówno własne majątki użyli ich na dzwignięcie przemysłu rodzimego, na dostarczenie roboty rzeszom robotników krajowych, które z nich żywili swe rodziny. Grosz rzekomo stracony, pozostał w kraju nie wyszedł poza jego rogatki. Kierownicy Banku spełnili czyn obywatelski i patriotyczny, nie wyszli poza granice szlachetnych intencji niezapomnianego założyciela ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego. Strata materialna przyniosła jednak i korzyści moralne t. j. zasłużoną opinię, że Bank hipoteczny jest poważną i nie geszefciarską instytucją finansową.

Umiejętne, sumienne i zapobiegliwe kierownictwo działało, że Bank hipoteczny, jak świadczą cyfry, osiągnął swój rozwój i osiągnął rzadką pozycję nie tylko w kraju, lecz także poza granicami Galicji i to w rzędzie najpoważniejszych instytucji finansowych. Obok ojca swego ś. p. hr. Agenora chlubną kartę w dziejach rozwoju Banku mieć będzie i syn jego, teraźniejszy długoletni prezydent Rady Nadzorczej, Adam hr. Gołuchowski.

Ze sztuki.

Artystyczne rzeźbiarstwo.

„Dzieło chwali mistrza“ powiada stare przysłowie. W rzeźbiarstwie najczęściej przysłowie to inną stylizację powinno mieć, a mianowicie: „Mistrz chwali się cudzem dziełem i bywa chwalony, gdy cudzą pracę nieznanego jakiegoś pracownika zaprezentuje jako swoją“. Przytoczyliśmy zdanie „dzieło chwali mistrza“ w odmiennej stylizacji, bo je znakomicie można przystosować do artysty-rzeźbiarza p. Orkasiewicza Teobalda, który ma swoje atelier pod l. 12 przy ul. Na błonie.

Czy przesunęło się komuś przez myśl nawet, że był współczynnym przy pomniku Mickiewicza we Lwowie? A wszak kartusz z tyłu, skrzydła geniusza i palna u nóg Wieszcza to jego robota. Niejeden z podróżujących koleją podziwiał na dworcu lwowskim roboty rzeźbiarskie: sufitowe i fasadowe, niejeden z nas miał sposobność oglądania robót rzeźbiarskich, w oczach bijących, w salonach cesarskich na dworcu! Pomyślał kto, że je wykonał szerszemu ogółowi nieznany artysta-rzeźbiarz Orkasiewicz, uczeń prof. Markoniego? Może któryś z Czytelników był i w Horyńcu i oglądał tam piękny, ogromny herb książąt Ponieńskich, umieszczony na kaplicy, fundowanej przez ks. Ponieńskiego? Toć i to robota p. Orkasiewicza. A jeśli kto chce się bliżej przyjrzeć i innym robotom, niechaj ogląda nie fasadę domu oraz płaskorzeźbę, umieszczoną na domie p. Bromińskiego przy ulicy Krzyżowej! Niechaj zajrzy do trzech domów, które obecnie buduje J. E. Kazimierz hr. Badański, niechaj obejrzy te przepiękne sufitowe w stylu secesyjnego! Niechaj przejdzie się na ulicę Na błonie, niechaj zajrzą do tej małej wprawdzie pracowni, ale za to zobaczy wiele pięknych rzeczy. Ujrzy statuę Matki Boskiej do grobowca Karmelitanek bosych i na cmentarzu Janowskim, będzie widział w robocie będącej fasadową rzeczą dla prof. Lewińskiego.

P. Orkasiewicz zajmuje się jednak i robotami kredkowymi. Wszak niejeden z nas miał może sposobność ujrzenia gdzieś portretu kredkowego J. E. ks. arcybiskupa i hr. Józefa Bilczewskiego lub r. d. w. m. dyr. kolei państwowych p. Wierzbickiego lub J. E. Kazimierza hr. Badańskiego. Wszystkie są niezwykle wiernie i po mistrzowsku wykonane.

Slusznosc nakażuje przyznać, że roboty, sufitowe i fasadowe wykonywał i wykonuje p. Orkasiewicz z rysunków radcy p. Zacharjewicza, ale na odwrót śmiało możemy twierdzić, że chyba p. Orkasiewicz nigdy nie zawiódł zafianciana, jakim go darzą ci, którzy mu dają do wykonania roboty rzeźbiarsko-artystyczne. Nie powie chyba nikt, by robota nie była na oznaczony termin wykonana, by nie był mu zrobiony cenmożliwie najprzystępniejszych!

Kilka powyższych uwag nie napisaliśmy w celu zrobienia reklamy p. Or-

kasiewiczowi, bo jej nie potrzebuje. Napisałyśmy je raczej dlatego, by udowodnić prawdę starego przysłowia: „że nie tylko święci garnki lepią“ oraz dlatego, bo i p. Orkasiewicz należy do rzędu tych przemysłowców, którzy jedynie Bankowi hipotecznemu mają do zawdzięczenia, że wogóle mogli rozpocząć samodzielne prowadzenie interesu i to na większą skalę.

Kronika.

Lwów, 7. kwietnia.

Szanownym P. T. Prenumeratorom, Czytelnikom i Przyjaciółtom „Wolnego Słowa“, którzy obchodzą święta „Paschy“ przesyłamy życzenia wesołych świąt.

Święcenia palm dokona jutro o godz. 10. rano w archikatedrze łac. ks. arcybiskup Bilczewski.

Ś. p. Roman Pilat, b. profesor literatury polskiej na Wszechnicy lwowskiej zakończył życie w piątek d. 6 b. m. o godz. 7 wieczorem. Wstrząsająca ta wiadomość, która lotem błyskawicy rozeszła się po Lwowie, wywołała we wszystkich kołach żal głęboki. Znaną była ta dusza szlachetna, znanem to serce prawe gotowe do poświęcenia dla bliższych i dalszych. Społeczeństwo polskie traci w ś. p. Romanie pracownika na polu pracy narodowej, potrzebujący pomocy prawdziwego opiekuna. Imię ś. p. uczonego zawsze będzie naród polski z czcią i uwielbieniem wspominał. R. i p.

Inspektor krajowy p. Bolesław Baranowski nosi się z zamiarem przejścia w stan zasłużonego spoczynku. Na razie wniósł on podanie o 6 tygodniowy urlop i drugie analogiczne, by Rada szkolna zwolniła go na rok od czynności zewnątrz biura, a pozwoliła mu wykończyć przez ten czas zaległości i uporządkować swe biuro.

Związek katolickich robotników budowlanych odbył we wtorek 3 b. m. I. walne zgromadzenie pod przewodnictwem inż. p. Richtmanna Karola, dokonano wyboru wydziału. Wybrani zostali z klasy robotniczej pp. Bałanda J., Błażek-Gdula J., Iżyniec, Ig. Leszczyński J., Łuszkiewicz M., Olańczuk, K., Pielich A. Z pracodawców: pp. Richtmann K., Góra Julian i Orkasiewicz Teobald, nadto wybrani zostali poseł ks. Wesołiński A. i ks. Sopuch St. superior OO. J.

P. Bruchnański, starszy inspektor szkół lwowskich, wyjechał na 6 tygodni nad morze Śródziemne dla poratowania zdrowia.

Radca Bankowski otrzymał 3 tygodniowy urlop. Kierownictwo agend w biurze VI, magistratu objął nowomianowany radca Ostrowski.

Z okazji nadchodzących świąt Wielkiej Nocy polecamy wyroby znanej krajowej fabryki dr. Jany Ruckera i spółki. Po cenach najniższych są do nabycia w magazynie fabryki we Lwowie pod l. 3 przy ulicy Karla Ludwika: baranki, jajka czekoladowe,

Andrzej Bednarczyk

absolwent Akademii kroju w Dreźnie, wynalazca mundurków gimnazjalnych, wykonuje w swej pracowni pod l. 12. przy ul. Halickiej ubrania męskie, cywilne, wojskowe i studenckie podług najnow. mody i po nader konkurencyjnych cenach.

kryształowe, masa orzechowa, migdałowa, kasztanowa i pistacjowa, tarta na walcach granitowych, dalej wszelkie wyroby cukiernicze, rozmaitego rodzaju bombonierki, koszyczki, kasetki i t. p. Gatunki towarów są pierwszorzędne, a ceny najniższe, Zamówienia na wszelkie artykuły świeżące, torty i t. p. wykonuje się bezwzględnie, a zlecenia z prowincji odwrotną pocztą.

Repertuar teatru lwowskiego. W niedzielę popołudniu „Druciarz“; wieczorem i w dni następne do czwartku „Kupciuszek“.

Colossus Hermanów, Do 16 bm. 100 oryginalnych scen z rewolucji w Rosji — La Vampa, święte egipskie tańce. --- Elektryczny teatr sztucznych ludzi. --- 10 nowych sensacyj. W niedzielę i święta dwa przedstawienia; o godz. 3 i 8.

Popularny teatr Renaissance zostanie otwarty w drugiej połowie kwietnia w wielkiej sali pasażu Mikołascha Dyrekcyj teatru obejmie pan Maurycy Majblum, znany szerzej publiczności z czasów kierownictwa swęgo w Colosseum Hermanów

P. Maurycy Jonasz bankier i radny miasta, powrócił już do Lwowa z podróży do Włoch i na Rivierę fancuska.

Nadesłane.

Losy gdziekolwiek zastawione wykupujemy i dopłacamy do pełnego kursu dziennego. Na życzenie można te same losy (te same serye i numera) nabyć u nas na dogodnie spłaty miesięczne z prawem gry bez przerwy. Posiadacze losów mogą u nas przeprowadzić pow. transakcyę. Ktoby jeszcze nie miał kalendarzyka bankowego zechce zażądać koresp. a otrzyma go bezpłatnie. Nabywcy losów na raty otrzymują bezpłatnie gazetę losowań, nie liczymy również nie za czeki, ani za porto. Dom bankowy i Kantor wymiany SCHÜTZ i SCHAJE we Lwowie, pl Maryacki gl. 7. ró ul Kopernika.

Telegramy.

Budapeszt. Węgier. Biuro koresp. Wekerle podjął się utworzenia gabinetu. Jest już stanowczym, że w nowym gabinecie pod przewodnictwem Wekerlego wezmą udział: hr. Andrassy, hr. Aponyi, Franciszek Kossuth, Geza Polonyi, hr. Hadik i hr. Aladar Zichy. Wekerle udał się wczoraj o godz. 5 po południu do cesarza, aby mu przedłożył listę gabinetu.

Budapest. Węg. Biuro koresp. donosi z Wiednia. Jak słyhać rozdział poszczególnych portfeli w nowym gabinecie jest następujący: Wekerle prezydium i skarbu, hr. Juliusz Andrassy sprawy wewnętrzne, hr. Albert Aponyi wyznaczenie i oświatę, Franciszek Kossuth, handel, Geza Polonyi

sprawiedliwość. hr. Aladar Zichy a Ignacy Daranyi, rolnictwo. Jak słyhać Wekerle złożył dziś w południe przysięgę w ręce Cesarza. Zaprzysiężenie innych ministrów odbędzie się w Budapeszcie.

Budapest. Węgierskie Biuro korespondencyjne donosi z Wiednia: Cesarz polecił na audyencji drowi Wekerlemu misyę utworzenia gabinetu. Wekerle misyę tę przyjął. Na podstawie porozumienia z dotyczącymi osobami Wekerle przedłożył cesarzowi listę gabinetu, którą cesarz przyjął. Skład gabinetu jest następujący: Wekerle prezydium; i skarbu, hr. Juliusz Andrassy sprawy wewnętrzne. Fr. Kossuth handel, hr. Albert Aponyi, oświata. Geza Polonyi sprawiedliwość hr. Aladar Zichy minister a latere.

Rzym. Wczoraj w obecności pary królewskiej odbyło się w kapitolu otwarcie międzynarodowego kongresu pocztowego.

Le ns. Wczoraj stwierdzono ponownie, że w szybie Nr. 2 wybuchł pożar. Masa dymu dostała się do szybu Nr. 3, a grozi niebezpieczeństwo, że także dostanie się do szybu Nr. 4.

Wczoraj w kopalni znaleziono żywego konia.

Strejkujący bardzo wzburzeni, a wzburzeni to zwracają przedewszystkiem przeciw inżynierom.

Paryż. Do 1 b. m. 22 640 duchownych katolickich podało się na emeryturę, albo prosiło o przyznanie subwencji.

Paryż. „L'Écho de Paris“ donosi, że pewien oficer artylerii w państwowej fabryce broni w St. Etienne wynalazł mitraljęzę dającą 600 strzałów na minutę.

Neapol. Opad popiołu trwa dalej. Od rana wczoraj przybywali tu liczni mieszkańcy z miejscowości położonych u stóp Wezuwiusza. Drogi są pełne ciekawych. Karabinierzy nie dopuszczają tłumów do zbliżenia się do lawy. Wczoraj rano utworzył się nowy krater, który skierował lawę ku morzu.

Mattino donosi, że niebezpieczeństwo dla Torre Anunciata wiece nie istnieje, natomiast grozi wielkie niebezpieczeństwo w Bosco tre Case.

„Roma“ donosi, że lawa zniszczyła ośm zagród włościańskich koło Torre Anunciata. Z kraterów widać ogień wybuchający wysoko. Ks, Aosta i kardynał Prisco wyjechali do Boscotre Case.

Neapol. Mattino otrzymał wczoraj o godzinie 6. rano z dworca kolejowego na Wezuwiuszu telegraficzną wiadomość, że Bosco tre Case zupełnie jest otoczone dokoła lawą.

Kilku podróżnych jadących w pociągu widziało, jak jeden gmach począł palić się od lawy. Cała ludność uciekła w wielkiej panice z Bosco tre Case, zabierając ze sobą najpotrzebniejsze rzeczy i środki żywności, gdyż innych rzeczy nie było naczem przewieść.

Także ludność w Torre Anunciata znajduje się w wielkiej panice. Wyślano na miejsce wojsko. Szkoda jest bardzo znaczna.

Utworzył się nowy krater naprzeciw Neapolu, który wybucha lawą. W kierunku Tortiguo widać płomień.

Wiedeń. Eksplozja kotła w tułtejszej fabryce materiałów nieprzemakalnych firmy Elsinger była w skutkach straszną. Kociołnię zburzyło, 2 robotnicy zginęli na miejscu. Wczoraj popołudniu zmarła skutkiem ran robotnica. Maszynistę Hermanna wydobyto nieżywego z pod gruzów. Kilkanaście osób jest rannych, między temi 7 ciężko rannym grozi utrata życia.

Berlin. Maksym Gorkij wydał odezwę, aby nie popierano nowej rosyjskiej pożyczki. Odezwa zatytułowana jest: „Nie dajcie pieniędzy rządowi rosyjskiemu“. W odezwie zamieszczona jest „Berliner Tgbl.“ między innem powiedziano: Rząd rosyjski nie ma żadnego czucia z narodem, miliony serc orzekło jego zagładę. Od blisko trzystu lat rząd trzymał naród rosyjski w ciemności ogłupiająco. Nawet z religii barbarzyński ten rząd stworzył środek do prześladowania wszystkich w Rosji żyjących narodów, knut ku zagładzie wszystkich innowierców. Czy pojmują to żydowscy bankierzy europejscy, że Rosyi dostarczają pieniądze do organizacji rozruchów antyżydowskich? Nie składajcie pieniędzy w ręce barbarzyńców których polityka zawsze wrogo występowała przeciw prądom oświatowym Europy! A z czego je wam oddadzą?

Berlin. Do oficjalnej petersburskiej gazety „Torgowo Promiszlennaja“ donoszą z Paryża, że nowa pożyczka rosyjska wynosić będzie prawdopodobnie 3 miliardy 750 milionów franków. Emisya nastąpi w trzech różnych seryach. Główną rolę w emisji odgrywają Crédit Lyonnais i Banque de Paris.

Rzym. Generał zakonu OO. Jezuitów O. Marcin zachorował śmiertelnie. O. Marcin przyjął św Sakramenta.

Taniej jak wszędzie
Olbrzymi wybór.

Fabryka Krajowa A. KONIEWICZA

Lwów, ul. Batoiego 1. 12.

poleca

Wózki dla dzieci — Wyroby koszykar-
skie i bambusowe — Zabawki dla dzieci
i t. d., i t. d.

Cenniki darmo i opłatnie.

DO AMERYKI KARTY OKRĘTOWE „(szifkarty)“

król. belgijskich pocztowych pospiesznych okrętów

RED STAR LINII

odjazd ze Lwowa w każdy poniedziałek i wtorek

co sobotę z Antwerpii wprost do Nowego Jorku

„2 razy miesięcznie“ z Antwerpii do Kanady. „2 razy miesięcznie.“

Pierwszorządne nowe okręty — Jazda szybka — wikt wyborny.
Wyjaśnień udziela darmo i franco.

Red Star Linia, Lwów, ul. Grodecka 1. 89 II p. naprzeciw głównego
(Linia czerwonej gwiazdy) dworca.

Pierwsze gal. Tow. akcyjne

Rafineryi spirytusu we Lwowie

poleca swoje znakomite wyroby
jako to:

Wódki polskie, Rosolisy, Likie-
ry, Starka litewska, Miłucha,
Rumy.

Nalewki
SPECYJAŁY: Prababka
Miłucha

Składy dla miasta: Pasaż Haus-
mann 7. — Plac Kapitulny 3. —
Plac Bernardyński 2.

ZAŁOŻONY w r. 1872.

Zakład art. rytowniczy

Henryka Schapiry

we Lwowie ul. Kopernika 3

wykonuje tablice meta owe, stam-
pille, kauczukowe i metalowe
marki pieczątkowe, grawury na
wszelkich metalach i t. d. jak-
najstaranniej i po cenach umiar-
kowanych.

Cenniki, kosztorysy
darmo i opłatnie.

OSTRZEŻENIE.

Doшло do mojej wiadomości, że agenci uwijający się z ma-
szynami do szycia, rozsiewają następujące oszczerstwa o mojej
firmie: jedni, że firma moja bankrutuje i tylko resztę maszyn
wysprzedaje, drudzy, że pracując dla mojej filii w Krakowie,
tym sposobem wyzyskują dobrą wiarę P. T. Publiczności. Oświ-
dzam stanowczo, że jedno i drugie jest błąd, agentów
nie trzymam, jak również filii w Krakowie nie posi-
dam. Trzymam maszyny tylko w najlepszym gatunku, sprzedaję
je tanio i tem samem nie jestem w możności posługiwać się
agentami, którzy za swoje pośrednictwo otrzymują 20 do 30 prc.
prowizyi. 200 maszyn mam zawsze na składzie do wyboru. —
**Pierwszy i największy w kraju skład maszyn do szy-
cia i haftu Central-Bobbin. — Tylko we Lwowie,
hotel Żorża. Proszę żądać cenników.**

Józef Iwanicki, mechanik i specjalista.

Od roku 1773 istniejąca drukarnia i Zakład artyst.-litograficzny **Pillera i Ski.** Lwów, Łyczakowska 3.

wykonuje wzorowo i na czas oznaczony

**Bilety wizytowe litografowane, Zaproszenia ślubne i balowe, Etykiety na flaszki,
pudełka, puszki i t. p. jednokolorowe lub barwne.**

Papiery wartościowe, książeczki Kasy Oszczędności i Udziałowe, Druki i tabele dla konsorcjów
i banków; karty adresowe, nagłówki na listy i faktury kupieckie artystycznie — nadto: dyplomy
plany, mapy, nuty, plakaty, tutki cygaretowe, autografie i wszelkie roboty w zakres litograficzno-
artystyczny i drukarski wchodzące.

W Kawiarni teatralnej *napoje i przekąski najlepszej jakości.*

Codziennie koncert muzyki wojskowej.

Rok założenia 1854.

Skład mebli
SPÓŁKI STOLARZY
LWOWSKICH
WE LWOWIE
 Plac Bernardyński 17.

Do Ameryki i Kanady

Ceny jazdy

HAMBURG NEW-JORK:

Fospieszni parowcami 7—9 dni . . . K 190
 1 ocztowemi „ 10—11 „ . . . K 190
 Antwerpen-Kanada . . . . . K 154
 Hamburg-Buenos-Aires . . . . . K 142

Wszelkich informacji co do jazdy do Ameryki, Afryki, Azji i jazd spacerowych po morzu Śródziemnym udziela

Linia: Hamburg-Ameryka

Jeneralna repr. dla Galicji:

J. ETTINGER, we Lwowie, Gródecka 95.

Wzorowo urządzona

według wszelkich przepisów higieny

Fabryka wędlin czysto-wieprzowych różnego gatunku

Ludwika Kuczyńskiego

Lwów, ul. Gródecka l. 89.

Specjalność szynki na sposób pragski. Znakomita kielbasa poleńwiczowa i krakowska; krajana wiejska i t. d.

Ceny nader przystępne. — Odbiorcom hurtownym znaczny opust.

Bolesław Mikuliński

Lwów, ul. BATOREGO 12.

Krawiec męski, dostawca uniformów dla urzędników c. k. kolei Państw. poleca

Magazyn i pracownię sukien męskich

z wyborowych materyj z pierwszorzędnych fabryk.

PIEKARNIA WZOROWA

Franciszka Tabaczyńskiego

3 razy dziennie świeże pieczywo.

Specjalność rogalki na maśle, higieniczny chleb polski czysto żytni z marką F. T.

powszechnie znany w kołach myśliwskich.

Wszędzie do nabycia!

Wszędzie do nabycia!

PAROWĄ FABRYKĄ CZEKOLADY, CUKRÓW i HERBATNIKÓW we LWOWIE. *Wszędzie do nabycia.*

Główny skład ul. Karola Ludwika l. 3.
 Zlecenia z prowincyi odwrotnie.

Nowo otworzony magazyn pod firmą
K. STACHIEWICZ i J. KOZAKIEWICZ
 Lwów, ul. Akademicka 4. [róg Chorażczyzny].

poleca ostatnie nowości w towarach modnych damskich. Wroby włóczkowe na sezon zimowy. Przybory do krawieczyzny modniarstwa. OBFIITY WYBOR KWIATÓW SZTUCZNYCH.
Perfumerya i artykuły toaletowe.

Zlecenia z prowincyi załatwia odwrotnie

Aleksander Getritz

LWOW, PLAC KAPITULNY L. 8.

poleca swój
 ZAKŁAD GALANTERYJNO-INTROLIGATORSKI
 oraz Magazyn artykułów religijnych, Skład papieru i przybróów szkolnych.